

**กฎหมายการใช้อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติด
ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด***

**THE LAW APPLIES THE POWER TO INVESTIGATE THE ACCUSED IN
THE DRUG CASE NARCOTICS PREVENTION AND
SUPPRESSION OFFICER**

กิตติคุณ จิรกิตติกุล

Kittikun Jirakittikul

ธานี วรภัทร์

Thanee Voraptr

มหาวิทยาลัยรังสิต

Rangsit University, Thailand

E-mail; Bangjames998@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาของกฎหมายในประเทศไทยเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวคือ ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานในการใช้อำนาจ แต่กฎหมายนี้มีข้อบกพร่อง คือ หน้าที่ในการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วต้องส่งสำนวนการสอบสวนนั้นให้แก่พนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนอาจทำการสอบสวนอีกครั้ง และส่งสำนวนต่อไปถึงพนักงานอัยการเพื่อทำการตรวจสอบว่าเห็นควรส่งฟ้องต่อไปหรือไม่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ถือเป็นการปฏิบัติงานที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกัน และทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้ว พบว่า ในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยมีการแบ่งแยกหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไว้โดยเฉพาะ และสามารถนำตัวผู้ต้องหาในคดียาเสพติดส่งฟ้องต่อศาลได้ ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อมจำกัด และอุปสรรคของกฎหมายไทย

* Received September 8, 2022; Revised September 8, 2022; Accepted October 19, 2022

ดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะว่า จำต้องมีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องอำนาจหน้าที่การสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้กฎหมายของประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ยาเสพติด, การสอบสวนคดียาเสพติด, เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด

Abstract

The objectives of this research article were to the issue of law concerning law enforcement of the narcotics control officials to alleged offenders. In other words, Act on Procedure of Narcotic Case B.E. 2564 is the law empowering the officials. Nonetheless, there are also deficiencies. When conducting investigation, a case file is sent to investigators and then to prosecutors in order to whether issue a prosecution order or not. The mentioned process is redundant to send the culprit to the judiciary procedure compared to the foreign countries such as the U.S. or Singapore. It is informed that the investigation process is highlighted to the law enforcement to investigate the narcotic cases by separating the organization about narcotic control distinctively and directly taking the alleged to the court. After studying the limitations and objectives of Thai law, it is suggested that it should regulate the duty of NCB officials in narcotic culprit investigation in order to improve the law more effectively.

Keywords: Drug, the Drug Case, the Narcotics Control Officer

บทนำ

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดถือว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของโลก เพราะปัญหายาเสพติดก่อให้เกิดผลกระทบอย่างเป็นวงกว้างในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความมั่นคงของชาติ และการสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีมาโดยตลอดและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของโลก นับวันยังมีผลกระทบภายในประเทศมากขึ้น (มานพ คณะโต, 2560) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด การลักลอบจำหน่ายยาเสพติด รวมไปถึงการลำเลียงยาเสพติดผ่านประเทศไทยไปยังประเทศที่สาม โดยเฉพาะสหพันธรัฐเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐกัมพูชา โดยประเทศไทยมีพื้นที่รอยต่ออยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งอยู่บริเวณจังหวัดเชียงรายจึงส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เส้นทางในการลำเลียงยา

เสพติด จากแหล่งผลิตดังกล่าวไปยังประเทศที่สามผ่านทางภาคกลางและภาคใต้ของประเทศ ไทยตามลำดับ และเป็นพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดแห่งหนึ่งในภูมิภาคทั้ง 3 ประเทศนี้ ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิต แหล่งการค้าขาย และแหล่งการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่สำคัญของโลก ซึ่งสามารถนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยได้อย่างง่ายดาย (นาริรัตน์ ดวงสุข, 2554) ดังนั้นรัฐบาล ในแต่ละสมัยที่ผ่านมาจึงได้ให้ความสนใจในการยับยั้งและควบคุมการขยายตัว และการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาโดยตลอด การยับยั้งและควบคุมปัญหาได้ริเริ่มปรากฏชัดเจนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2504 ที่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ก.ป.ส.) (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564) โดยมีหน้าที่เพื่อปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มงวด และต่อมาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ขึ้นเพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศ (ฤทธิ์ศรี โชติเสถียร, 2552)

อีกทั้งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) ซึ่งหมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้รวมถึงพืศดี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตและเจ้าพนักงานอื่นเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และมีอำนาจสืบสวนผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (17) ได้ (สุพจน์ สุโรจน์ และคณะ, 2557) ดังนั้น สถานะความเป็นเจ้าพนักงานของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยการกระทำดังกล่าวจะต้องไม่ขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564) ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่นี้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ต้องยึดถือหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) และระเบียบสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการออกบัตรประจำตัวและการรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) โดยเคร่งครัดเพื่อป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในทางมิชอบหรือการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2562)

เมื่อพิจารณาอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ต้องทำการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเรียบร้อยแล้ว จะต้องส่งสำนวนการสอบสวนนั้นให้แก่พนักงานสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนอาจทำการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยเพิ่มเติมอีกครั้ง จึงจะส่งสำนวนนั้นต่อไปให้กับพนักงานอัยการเพื่อทำการตรวจสอบว่าเห็นควรสั่งฟ้องต่อไปหรือไม่ กระบวนการนี้ถือเป็นการกระทำที่ซ้ำซ้อนกันกับขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เพราะการใช้ระยะเวลาสอบสวนที่ยาวนานอาจทำให้พยานหลักฐานดังกล่าวสูญหายไปได้ (ศิลาวรรณ พนม, 2544) ซึ่งในประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ. 2564 ที่ใช้บังคับอยู่นั้น มิได้ให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ทำการส่งสำนวนการสอบสวนที่แล้วเสร็จให้กับพนักงานอัยการเพื่อทำการส่งฟ้องผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าวต่อไป หากเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถส่งฟ้องผู้ต้องหาในคดียาเสพติดได้เอง ทำให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดประกอบกับทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
2. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการให้อำนาจสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย และเปรียบเทียบกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายในการใช้อำนาจการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความฉบับนี้ ใช้วิธีการค้นคว้าวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการใช้อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานในสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ส. และรวบรวมความเห็นทางกฎหมายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จากห้องสมุดและจากระบบฐานข้อมูลในเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทความทางวิชาการของนักกฎหมายจากวารสารกฎหมาย วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ตลอดจนประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพิจารณาศึกษา

วิเคราะห์หาแนวทางข้อสรุป และข้อเสนอแนะให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

ผลการวิจัย

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยนั้นถือเป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนานและยังไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรม พ.ศ. 2564 รวมไปถึงแนวความคิดในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทยยังมิได้รับการแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอาจไปซ้ำซ้อนกันกับพนักงานสอบสวนได้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า

1. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปัญหาเสพติดนั้นได้เกิดมาอย่างยาวนานในสังคมไทย และเป็นการยากในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้หมดสิ้นไป ถึงแม้ว่ารัฐบาลในหลาย ๆ ยุคจะหาวิธีการและมาตรการต่าง ๆ ขึ้นมาใช้บังคับกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่ผู้กระทำความผิดก็พยายามหาช่องว่างของกฎหมายหรือวิธีการต่าง ๆ ในการที่จะกระทำความผิดเสมอ อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเสพติดนั้นจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะแนวคิดนี้เป็นการใช้มาตรการต่าง ๆ ที่จะไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้น โดยมีวิธีการจำแนกความปรารถนาที่จะกระทำความผิดซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐบาล เอกชน และประชาชนในการร่วมมือกัน และถือว่าเป็นงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในการระงับเหตุการณ์การกระทำความผิด การจับกุมควบคุมอาชญากร เพื่อป้องกันอาชญากรรมย้อนกลับมากระทำความผิดอีกและการลงโทษอาชญากร เพื่อทำให้เกิดความเช็ดหลาบ

ทั้งนี้ ยังรวมถึงทฤษฎีหลักพื้นฐานของการสืบสวนสอบสวน เพราะการสอบสวนคดีอาญาเป็นกลไกหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่รัฐออกแบบขึ้น เพื่อใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความสงบสุขของสังคม โดยผู้มีอำนาจในการสอบสวนนั้นจะต้องวางตัวเป็นกลางมิใช่เพียงแต่สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพียงให้ยืนยันได้ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดประการเดียว และต้องทำการสอบสวนภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย และให้ความเป็นธรรมกับคู่กรณีทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา ก็ตาม เพราะหากไม่กระทำตามกฎหมายแล้วก็จะถือเป็นการใช้บังคับกฎหมายแบบไม่มีความยุติธรรม

2. การให้อำนาจในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

กฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น กล่าวคือ ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ส. แต่งตั้งให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. การตรวจค้นในเคสสถานที่มีความเสี่ยงสูงตามสมควรว่ามียาเสพติดหรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ค้นบุคคลหรือยานพาหนะที่มีความเสี่ยงสูงว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่ จับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลใดที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตรวจสอบหาสารเสพติดในร่างกาย การยึดหรืออายัดยาเสพติด ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาคดีได้ เป็นต้น อำนาจในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามกฎหมายดังกล่าวนี้ถือเป็นการให้อำนาจในการจับกุมโดยมิได้บัญญัติเหตุจำเป็นอย่างอื่นไว้ด้วย ดังนั้น การจับกุมของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. โดยไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลจึงไม่สามารถกระทำได้ เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วตามความในกฎหมายดังกล่าว เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อันเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และการใช้อำนาจในการจับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 ในฐานะเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จึงไม่ขัดหรือแย้งกับการเป็นเจ้าพนักงานอื่น ๆ

สำหรับอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้มีการบัญญัติเงื่อนไขของการใช้อำนาจการจับกุมไว้ในกฎหมายเป็นการเฉพาะเหมือนกับอำนาจในการค้นเคสสถานที่หรือสถานที่ใด ๆ และอำนาจค้นบุคคลหรือยานพาหนะ ดังนั้น การใช้อำนาจจับกุมบุคคลที่อยู่ในเคสสถานที่จึงต้องมีหมายค้นของศาลเสมอ เว้นแต่ จะเข้าข้อยกเว้นตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ คือผู้ต้องหากระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตามมาตรา 78 รวมไปถึงการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นตามข้อยกเว้นของมาตรา 92 แต่ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 11/1 นั้นไม่ได้มีบทบัญญัติเหตุจำเป็นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับ ซึ่งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. อาจอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามมาตรา 2 (16) เช่นเดียวกัน

3. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการให้อำนาจสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีกฎหมายให้อำนาจไว้ คือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 หมวด 2/1 มาตรา 11/1 กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่สอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด แต่เป็นการสอบสวนเฉพาะบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่ยังไม่ถูกฟ้องต่อศาลเท่านั้น เพราะอำนาจในการฟ้องคดีเป็นอำนาจของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 เพราะถือว่าเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ทำการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเสร็จแล้ว จึงไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อทำการฟ้องร้องต่อศาลได้ เมื่อทำการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเสพติดเสร็จแล้วจะต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานสอบสวน เพื่อส่งให้พนักงานอัยการส่งฟ้องศาล จึงทำให้กระบวนการในการติดตามผู้กระทำความผิดมาลงโทษจะต้องล่าช้าออกไป อาจสวนทางกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งหมายตามนโยบายของรัฐบาลที่จะเร่งรัดในการแก้ไขยาเสพติดให้ได้ผลอย่างเร่งด่วน กรณีนี้จึงเป็นปัญหาที่สำคัญของการบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ที่ควรจะได้รับแก้ไข ดังนั้น ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาเสพติดของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ดังต่อไปนี้

3.1 ประเทศไทย

กฎหมายที่ให้อำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาเสพติด คือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไว้ แต่กฎหมายดังกล่าวก็มีข้อเสียที่ทำให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้รับอิสระในการดำเนินการสอบสวน อาทิ อาจทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือหมาย เพราะคดีอาญาเสพติดนั้นเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง ทำให้ผู้กระทำความผิดกลัวถูกลงโทษ จึงเป็นเหตุให้ต้องพยายามหาทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้ตนเองถูกจับกุม เช่น การยักยอก ถิ่นยา และทำลายหลักฐานได้ และต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ และยังทำให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ขาดการควบคุมตรวจสอบหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการโดยมิชอบ รวมไปถึงในเรื่องของการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเสพติด รวมไปถึงเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานสอบสวนให้เป็นผู้สอบสวนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงส่งสำนวนนั้นให้กับพนักงานอัยการอีกทอดหนึ่ง ถือว่าเป็นการกระทำที่ซ้ำซ้อนกับกับ

พนักงานสอบสวน อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวนี้ก็มีข้อดี คือทำให้การสอบสวนในชั้นจับกุมของชุดจับกุมสามารถนำมาประกอบในสำนวนได้ แต่จะรับฟังได้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานอย่างอื่นด้วยเช่นกัน และเป็นการลดขั้นตอน มีความคล่องตัวในการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติด

3.2 สหรัฐอเมริกา

ขอบเขตอำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของหน่วยงานที่มีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐอเมริกา คือสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (Drug Enforcement Administration : DEA) มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำนักงาน DEA มีความรับผิดชอบหลักในการประเมินถึงกรณีที่มีประเทศอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องการเพาะปลูกพืชเสพติด การผลิตยาเสพติด และการค้าสิ่งเสพติด โดยหน่วยงาน DEA ยังมีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่ และมีหน้าที่ในการเตรียมคดีสำหรับการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้ต้องสงสัยที่ได้กระทำการฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎหมายยาเสพติดของรัฐบาลกลางและปฏิบัติการ หรือดำเนินการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลต่างประเทศ

ส่วนอำนาจและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ DEA นั้น อยู่ภายใต้บทบัญญัติ Title 21 of the United States Code governs Food and Drugs in the United States Code (U.S.C.). มาตรา 878 กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ DEA สามารถพกพาอาวุธปืนได้ ดำเนินการตามหมายค้น หมายจับ คำสั่งทางปกครอง หมายเรียก และหมายเรียกที่ออกภายใต้อำนาจของสหรัฐอเมริกา และจับกุมโดยไม่มีหมายค้นสำหรับความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุอันเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ก่ออาชญากรรม นอกจากนี้ หน่วยงาน DEA ยังมีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน โดยมีแนวทางในการปราบปรามยาเสพติด คือเมื่อมีการจับกุมเกี่ยวกับคดียาเสพติดไม่ว่าจะโดยหน่วยงานใดก็ตามจะต้องแจ้งให้สำนักงาน DEA ทราบโดยเร็วที่สุด และสำนักงาน DEA จะมีพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติดทำการว่าความในคดียาเสพติดโดยเฉพาะ Controlled Substance Act of 1970 กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่ DEA มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนและเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวน และการฟ้องร้องตามกฎหมายในกรณีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

3.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์

ในสาธารณรัฐสิงคโปร์มีหน่วยงานที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คือสำนักงานยาเสพติดกลาง (Central Narcotic Bureau : CNB) มีเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดกระทำการยึดและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถือเป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ข้อ 68) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนผู้กระทำความผิด และมีหน้าที่ทำให้สาธารณรัฐสิงคโปร์ปลอดภัยจากการใช้

ยาเสพติดและสารระเหย และถือเป็นหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดโดยการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งหมด

ส่วนอำนาจในการจับของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงาน CNB ตามมาตรา 25 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการใช้ยาในทางที่ผิด (ตอนที่ 185) ค.ศ. 1973 (Misuse of Drugs Act 1973 (Chapter 185)) กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่ศุลกากรอาจจับกุมและค้นหาโดยไม่มีหมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่ได้กระทำหรือผู้ที่เขาสงสัยว่าได้กระทำความผิดตามรัฐบัญญัตินี้หรือความผิดที่จับกุมได้ตามสมควร อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่ทำการจับกุมตามมาตรานี้อาจยึดและควบคุมยาเสพติดสารควบคุมหรือบทความที่มีแนวโน้มจะยึดได้ ซึ่งกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการทั้งหลาย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสวนในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Sizeable Offences) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม หรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานแห่งคดี และเสนอรายงานการสืบสวนสอบสวนนั้นแก่พนักงานอัยการ

เมื่อเปรียบเทียบกับอำนาจการจับของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทยแล้ว อำนาจการจับผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 11/1 (4) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไว้ว่าให้สามารถจับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนที่ใช้อำนาจในการจับกุมผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีในการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนในการปฏิบัติงานในกฎหมายของต่างประเทศดังกล่าวก็ได้มีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวในแนวทางเดียวกัน เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน DEA มีหน้าที่เข้าถึงแหล่งยาเสพติดขนาดใหญ่และการยึดยาเสพติดก่อนที่ยาเสพติดจะไปถึงมือผู้ขายยาเสพติด ส่วนกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่หน่วยงาน CNB ในการจับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้โดยตรงตามที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้อำนาจไว้ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน CNB มีอำนาจดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายยาเสพติดเหมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายในการใช้อำนาจสอบสวนผู้ต้องหา ในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปัญหาเสพติดถือเป็นปัญหาหนึ่งที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นปัญหาระดับชาติอันเป็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ ความ

มั่นคงของชาติและอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งเมื่อได้ศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการให้อำนาจสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดังกล่าวนี้ การปฏิบัติงานของต่างประเทศในการใช้อำนาจสอบสวนผู้ต้องหาที่มีอิสระและสามารถส่งฟ้องผู้ต้องหาในคดียาเสพติดได้เลย โดยไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อสอบสวนอีกครั้งหนึ่งซึ่งประเทศไทยควรที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาพิชัยการตัดสิน พ.ศ. 2564 โดยให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการสอบสวนและสามารถส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานอัยการ เพื่อให้มีการส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ ซึ่งการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดควรที่จะให้ผู้ต้องหาได้รับโทษให้รวดเร็ว โดยเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้สืบสวนและคลุกคลีอยู่กับพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหา ทำให้สามารถวางรูปคดีเพื่อปิดข้อต่อสู้ของผู้ต้องหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้เจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้เข้ามารับโทษโดยเร็ว และจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นอิสระในการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาอีกด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิจัยในเรื่องการให้อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศพบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ของประเทศไทยนั้นยังไม่ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งยังไม่สามารถนำสำนวนการสอบสวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดให้แก่พนักงานอัยการเพื่อทำการส่งฟ้องต่อศาลได้ เพราะกฎหมายมิได้ให้อำนาจไว้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหายาเสพติดถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบอย่างเป็นวงกว้างในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความมั่นคงของชาติ และสาธารณสุข ทั้งนี้ การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยจะต้องทำให้ผู้คิดที่จะกระทำความผิดนั้นมีความเกรงกลัวต่อกฎหมายก็จะเป็นการป้องกันมิให้ผู้นั้นจะไม่ทำผิดกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายอาญาในเรื่องดังกล่าวต้องเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง เพราะอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาเป็นการใช้อำนาจของภาครัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เพื่อให้ประเทศชาติและสังคมดำรงอยู่ด้วยความผาสุก ปลอดภัย และประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐด้วยความชอบธรรม

2. ขอบเขตอำนาจในการจับกุมผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. นั้น อำนาจการจับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้มีบทบัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติวิธี

พิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 11/1 (4) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไว้ว่าให้สามารถจับกุมบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนที่ใช้อำนาจในการจับกุมผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีในการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนในการปฏิบัติงาน โดยในกฎหมายของต่างประเทศ คือสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ก็ได้มีบทบัญญัติในเรื่องอำนาจการจับกุมผู้ต้องหาในคดียาเสพติดของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปในแนวทางเดียวกัน คือสามารถจับกุมผู้ต้องหา สืบสวนสอบสวน และปฏิบัติการหรือดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการควบคุมยาเสพติดได้อย่างอิสระจึงถือเป็นการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานเพื่อให้มีความคล่องตัวรวดเร็ว ปฏิบัติงานได้สะดวก อันเป็นผลดีต่อการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดที่มีเพิ่มมากขึ้น

3. อำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์ในเรื่องหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น พบว่า ในต่างประเทศการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานปราบปรามยาเสพติดมีอิสระในการทำงานมากกว่าของประเทศไทย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ อาจถือเป็นการปฏิบัติงานที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันได้กับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน เพราะอาจมีการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซ้ำเป็นครั้งที่สอง และเกิดความล่าช้าในการส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพราะกว่าที่พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนแล้วเสร็จและกว่าที่พนักงานอัยการจะดำเนินการส่งฟ้องผู้ต้องหา ก็อาจจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าปกติได้

4. ควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 มาตรา 11 (8) “สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อทำการสอบสวนแล้วเสร็จให้ส่งสำนวนการสอบสวนนั้นให้แก่พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป” เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการใช้อำนาจหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่มีกฎหมายบัญญัติให้เจ้าหน้าที่สามารถสืบสวนสอบสวนและส่งฟ้องได้ เมื่อได้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแล้ว ก็อาจจะทำให้ทำให้กฎหมายของประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นอิสระในการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาในคดียาเสพติด

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเปรียบเทียบกับหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่าในการปฏิบัติงานของต่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอิสระและสามารถส่งฟ้องผู้ต้องหาในคดียาเสพติดได้เลย โดยไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประเทศไทยควรที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 โดยให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการสอบสวนและสามารถส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานอัยการเพื่อให้มีการส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ ซึ่งการดำเนินคดีดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้นั้นได้รับโทษให้รวดเร็ว และถือว่าการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนคดีอาญา ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ทำให้กฎหมายของประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นาริรัตน์ ดวงสุข. (2554). บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการยึดทรัพย์สินค้าเสพติด: กรณีศึกษาสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มานพ คณะโต. (2560). รายงานการประเมินผลประสิทธิภาพการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดระบบสมัครใจในรูปแบบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (ศูนย์ขวัญแผ่นดิน). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ฤทธิ์ศรี โชติเสถียร. (2552). การสืบสวนของเจ้าพนักงานปราบปรามยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีการใช้อำนาจอาพรางตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2550. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิวารวรรณ พนม. (2544). อำนาจในการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2562). รายงานผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). ประวัติความเป็นมาของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. เรียกใช้เมื่อ 16 มกราคม 2565 จาก <https://www.oncb.go.th/Home/Pages/history.aspx>

สุพจน์ สุโรจน์ และคณะ. (2557). กฎหมายอาญา: ภาคทฤษฎีทั่วไป (ปรับปรุงครั้งที่ 2).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.